

Årsberetning 2016

Innledning

Stiftelsen Norsk Luftambulans (SNLA) er en ideell, giverfinansiert organisasjon som jobber for å videreutvikle arbeidet med å bringe livreddende medisinsk behandling ut til pasientene gjennom forskning, utvikling, utdanning og beredskap.

SNLA har hovedkontor i Drøbak i Frogn kommune, der 50 av de 87 ansatte har kontorplass. De øvrige sitter til daglig spredt over hele landet på kontorer ved noen av luftambulansbasene og ved helseforetak og universiteter vi samarbeider med.

Stiftelsen Norsk Luftambulans er representert med egne regionråd i fem regioner. Regionrådene er sammensatt med én til tre representanter fra hvert fylke i den aktuelle regionen. Regionrådsarbeidet er frivillig og ulønnet, men har en viktig rolle som representanter for SNLAs givere og som lyttepost og ambassadører for SNLAs arbeid i regionen. I tillegg foreslår regionrådene kandidater til SNLAs styre som velges på det årlige rådsmøtet, der delegater fra alle regionene deltar. Regionrådene møtes minimum fire ganger i året. Regionrådene har gjennom tildelte midler anledning til å bevilge støtte til akuttmedisinske tiltak i regionen. Tiltakene skal være i tråd med stiftelsens strategiske mål.

SNLA eier 100 prosent av aksjene i legehelikopteroperatøren Norsk Luftambulans AS (NLA AS), som driver ni av landets tolv luftambulansbasener, samt NLA Holding AS (NLAH). NLAH eier tre helikoptre som leies ut til NLA AS. Aktivitetsregnskapet for SNLA presenterer virksomheten med forskning, utvikling, utdanning og beredskap i stiftelsen, mens datterselskapene fremkommer som investering i datterselskaper i balansen. Ordinært konsernregnskap som inkluderer datterselskapenes operative virksomhet etter art er tilgjengelig ved henvendelse til Stiftelsens hovedkontor.

Virksomheten

Luftambulansoperatør

Det er en viktig del av SNLA sin formålsutøvelse å eie en leverandør av luftambulansetjenester. For SNLA gir eierskapet tilgang til kompetanse om hvilke områder tjenesten kan bli bedre, og mulighet for utprøving og implementering av nye løsninger. Datterselskapet NLA AS er den største legehelikopterleverandøren i Norge og tilbyr et konsept som integrerer flyoperative, redningstekniske og medisinske tjenester. Etter avtale med Helseforetakenes nasjonale luftambulansetjeneste ANS er selskapet i dag operatør på ni av tolv legehelikopterbasener. I tillegg har datterselskapet en kontrakt med danske Helseregioner og har siden høsten 2014 driftet den nasjonale legehelikopterordningen i Danmark med tre baser.

Etter en statlig anbudskonkurranse overtar NLA AS operatøransvaret for alle 12 legehelikopterbasener i Norge fra og med 1. juni 2018 og tar da over ansvaret også for basener Ålesund, Tromsø og Brønnøysund.

Den nye kontrakten fra 2018 innebærer et stort finansielt løft for NLA AS. Selskapet opererer i dag 16 helikoptre, og skal i forbindelse med ny kontrakt i Norge bytte ut det meste av flåten som fra 2018 vil bestå av 21 helikoptre som er en økning fra 16 i dagens kontrakter i Norge og Danmark.

Den nye kontrakten innebærer også et stort finansielt løft for SNLA i 2016 gjennom å skyte inn 250 MNOK i ny egenkapital i NLA AS. Dette skal sikre en solid finansiell plattform i datterselskapet ved oppstart av den nye kontrakten. Dette innebærer også at hele 330 MNOK av SNLA sin totale balanse på 543 MNOK er bundet opp i investeringen i datterselskapet.

Støtte og videreutvikle luftambulansetjenesten

SNLA skal bidra til at luftambulansetjenesten i Norge er helt i verdenstoppen. Det gjør vi blant annet ved å bidra til at tjenesten har mest mulig tilpassede helikoptre som kan operere under utfordrende geografiske og klimatiske forhold. Vi legger til rette for at mannskapene skal ha de beste og mest effektive hjelpemidlene, og at de både hver for seg og i felleskap skal ha mulighet til å trene på medisinske, flyoperative og redningstekniske utfordringer.

Derfor har vi til enhver tid en rekke utviklingsprosjekter som har ett felles mål: Å sørge for at hardt skadde og alvorlig syke pasienter får livsviktig akuttmedisinsk behandling utenfor sykehus så raskt som mulig.

Utviklingsprosjektene i Stiftelsen Norsk Luftambulansetjeneste skal være basert på forskning og kunnskap, og målet er at løsningene som utvikles skal tas i bruk for å gjøre luftambulansetjenesten enda bedre.

I 2016 har det pågått flere prosjekter for å understøtte utviklingsarbeidet, blant annet omfattende utvikling og trening på treningsleiren Camp Torpomoen, utplassering av værkameraer for bedre flysikkerhet og videreutvikling av Point in Space (PinS) som gjør det mulig å fly i dårlig sikt.

I 2016 brukte SNLA 98,9 MNOK (2015: 97,2 MNOK) til støtte og videreutvikling av luftambulansetjenesten.

Forskning relatert til luftambulansetjenesten

Ti år etter etableringen av en egen forskningsavdeling, har Stiftelsen Norsk Luftambulansetjeneste (SNLA) etablert seg som en ledende forskningsinstitusjon innen prehospitalet akuttmedisin i Europa. Vi har gjennom flere år vært, og skal fortsatt være, en viktig bidragsyter til akuttmedisinsk forskning innenfor definerte områder. Alt vi gjør skal komme pasientene til gode, og målet vårt er at våre forskere skal bidra til en stadig forbedring og utvikling av luftambulansetjenesten i tett samarbeid med universiteter og helseforetak. Det vil vi oppnå ved å forske på pasientbehandling, prosedyrer, systemer og medikamenter.

SNLA hadde ved utgangen av året 21 doktorgradsstipendiater ansatt og delfinansierte 16 akademiske stillinger ved flere universiteter i Norge.

Hjerte- og hjerneprogrammet er for tiden det mest omfattende forsknings-programmet og omfatter flere prosjekter knyttet til målet om utvikling av bedre prehospital diagnostisering og behandling av hjerne og hjerte. Et viktig prosjekt er hjerneslagprosjektet med en spesialbygget ambulanse med CT-maskin som tidlig i 2017 har fått nødvendige godkjenninger for planlagt oppstart av trombolysebehandling i slagambulansen fra 24. april 2017.

I 2016 brukte SNLA 40,3 MNOK (2015: 37,7 MNOK) til forskning relatert til luftambulansetjenesten.

Samarbeid relatert til luftambulansetjenesten

Stiftelsen Norsk Luftambulans bidrar årlig til kunnskapsformidling og utdanningstiltak hos medisinsk personell og andre nødetater. Norwegian Air Ambulance Academy (NAAA) omfatter i dag drift av kurs og undervisning for personell i luftambulansetjenesten, mastergradsutdanningen Pre-hospital Critical Care (PHCC) ved Universitetet i Stavanger (UiS) og kurs for andre samarbeidspartnere i nødetatene. Målsettingen er å øke kunnskap, ferdigheter og samarbeidsevner, slik at alle i redningskjeden jobber enda mer effektivt og bedre koordinert ved akutt skade og sykdom utenfor sykehus.

I 2016 brukte SNLA 37,4 MNOK (2015: 58,1 MNOK) til samarbeid relatert til luftambulansetjenesten.

Ekstra beredskap

Noe av midlene våre givere bidrar med går til å etablere ekstra luftambulansberedskap utover operatørkontrakten vårt datterselskap NLA AS har med staten. Den største satsingen det siste året var påskebase på Hovden i Bykle kommune i Aust-Agder 19. – 28. mars 2016.

Synlighet og pådriverarbeid

Luftambulansetjenesten i Norge er svært god, kanskje verdens beste på noen områder. Men det som er godt nok i dag, er mest sannsynlig ikke godt nok om noen år. Stiftelsen Norsk Luftambulans har siden starten i 1978 derfor utfordret myndighetene til stadig forbedring av luftambulansetjenesten. Støtten fra flere hundre tusen privatpersoner og bedrifter både forplikter og gir oss autoritet når vi snakker pasientenes sak ovenfor politikere, fagmiljøer og media.

2016 ble et hektisk pådriverår. Vi har bidratt i høringsarbeidet til Nasjonal helse- og sykehusplan, både i komitéhøring og gjennom kontakt med alle helsefraksjonene på Stortinget. Vi har sendt innspill til programarbeidet i alle de politiske partiene, deltatt på stortingshøring om ideelle organisasjoner og statsbudsjett for helse, hatt månedlige møter i helsepolitisk nettverk, holdt foredrag og gjennomført møter med en rekke folkevalgte på Stortinget, lokale myndigheter og samarbeidspartnere, blant annet LHL og årsmøtet for flysykepleierne.

Verving og innsamling

SNLAs virksomhet baserer seg på bidrag fra støttemedlemmer og givere. I 2016 har vi fått over 400 000 bidrag fra støttemedlemmer og givere. Vi har også fått bidrag fra over 5 000 bedrifter. Vi har gjennomført to gaveaksjoner og bedt våre støttemedlemmer om et

ekstra bidrag. Til sammen fikk vi 75 000 slike ekstra bidrag - nesten 20 millioner i tillegg til den faste støtten. I tillegg har vi i 2016 hatt stor økning i rekruttering av fastgivere, og har nå nesten 12 000.

I 2016 har vi gjort en del endringer. Vi har brukt mye tid på å lytte til våre trofaste støttespillere og til de som hittil har valgt å ikke støtte oss. En tydelig tilbakemelding er at personlige medlemsfordeler er mindre vesentlig enn det vi til nå har trodd. De er fine å ha, men ikke vesentlig for om man velger å støtte oss eller ikke. Våre givere ønsker først og fremst å gi et bidrag til å gjøre luftambulansen i Norge bedre. Vi har derfor besluttet å fase ut de personlige fordelene gjennom 2017 og frigjøre de pengene vi har brukt på dette til formålet: forskning, utvikling, utdanning og beredskap for en best mulig luftambulansetjeneste i Norge – både nå og i fremtiden. På denne bakgrunn er vi fra slutten av 2016 og hele 2017 i en fase hvor vi konverterer støttemedlemmene til givere, noe som gir større usikkerhet enn vanlig for hvor mange som blir med oss videre som givere.

Økonomiske resultater

SNLA økt inntektene med 6,2 MNOK fra 332,3 MNOK i 2015 til 338,5 MNOK. Inntekter fra støttemedlemmer og gaver gikk ned med 15,7 MNOK som en følge av innføring av overgang fra støttemedlemmer til givere mot slutten av året. Dette ble mer enn oppveiet av en økning av andre inntekter med 18 MNOK fra 44,3 MNOK i 2015 til 62,3 MNOK i 2016. Økningen i andre inntekter skyldes i hovedsak økning av tildelte tippemidler med 8,5 MNOK fra 18,8 MNOK i 2015 til 27,3 MNOK i 2016.

Kostnader til anskaffelse av midler gikk ned med 14,7 MNOK fra 73,8 MNOK i 2015 til 59,1 MNOK i 2016. Dette utgjorde en nedgang fra 24,7% av forbrukte midler i 2015 til 22,1% i 2016. Kostnader til organisasjonens formål gikk ned med 17,6 MNOK fra 207,7 MNOK i 2015 til 190,1 MNOK i 2016, en økning fra 69,4 % av forbrukte midler i 2015 til 71,2% i 2016.

Aktivitets-resultatet økte fra 32,9 MNOK i 2015 til 71,4 MNOK i 2016.

Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter utgjorde 91 MNOK (2015: -87,1 MNOK), mens netto kontanter brukt til investeringsaktiviteter utgjorde 248,7 MNOK (2015: 87,1 MNOK). Dette skyldes i hovedsak at SNLA har ytt et kapitalinnskudd på 250 MNOK til NLA AS i forbindelse med å sikre finansiell soliditet i forbindelse med ny operatørkontrakt fra 2018. På denne bakgrunn går likvide midler ned fra 203,8 MNOK ved utløpet av 2015 til 76,1 MNOK ved utløpet av 2016.

SNLA har god likviditet, ingen rentebærende gjeld og begrenset finansiell risiko.

Egenkapital utgjør ved utgangen av 2016 508,7 MNOK (2015: 437,4 MNOK), som utgjør en egenkapitalandel på 93,7% (2015: 92,6%)

I samsvar med regnskapslovens §3-3a bekreftes det at forutsetningene om fortsatt drift er til stede.

Indre og ytre miljø

Arbeidsmiljø

SNLA har jevnlig arbeidsmiljøundersøkelser blant våre ansatte. Resultatene viser at tilfredsheten med arbeidsplassen er god. Sist undersøkelse ble foretatt i 2014 og det er planlagt en ny i 2017. I det videre arbeidet med å styrke arbeidsmiljøet blir det tatt hensyn til innspillene som kommer frem gjennom undersøkelsen.

Sykefraværet i SNLA var 721 dager (2015: 1 128 dager), som gir et fravær på 3,7% (2015: 3%) Alt sykefravær følges opp i tråd med IA-avtalen. Det ble ikke registrert andre skader eller ulykker av vesentlig art i 2016.

Det ble i 2016 utført 70 årsverk i Stiftelsen (2015: 86 årsverk), fordelt på 85 personer (2015: 95), inkludert 21 doktorgradsstipendiater hvorav de fleste har deltidsstillinger.

Likestilling

Styret i SNLA består av fem kvinner og fem menn. Ledelsen bestod ved årsskiftet av 5 kvinner og fire menn. Totalt i SNLA er kvinneandelen 45% (2015: 38%).

Diskriminering

Diskrimineringslovens formål er å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter og å hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn. SNLA etterlever lovens formål innenfor våre virksomheter.

Ytre miljø

SNLA virksomhet påvirker ikke det ytre miljøet i noe vesentlig grad. I forbindelse med utvikling, trening og ekstra beredskap leier SNLA av og til helikopter. I tillegg eier SNLA 21 legebiler som er stilt fritt til rådighet for Luftambulansetjenesten og statens redningstjeneste. Denne virksomheten forurensrer det ytre miljø i begrenset grad gjennom ordinær virksomhet. Selskapet har ordninger for kildesortering av kontoravfall og har returordninger for elektrisk materiell.

Hendelser i 2017

Styret og ledelsen i SNLA kjenner ikke til forhold etter balansedagen som vil påvirke stiftelsens resultat.

Fremtidsutsikter

Vårt FoU-arbeid styrkes i 2017. Vi vil inngå mer omfattende samarbeidsavtaler med både universitet og universitetssykehus, og vi skal rekruttere fler og mer kompetente fagfolk til vår organisasjon. FoU-arbeidet dekker viktige prosjekt i alle de fire helseregionene og har også mange internasjonale forgreninger, alt til det beste for den akutt syke eller skadde pasient i Norge.

Gjennom 2016 har vi gjort nye framskritt i forskningsarbeidet knyttet til slagambulansen. Vi har oppnådd resultater som har fått stor oppmerksomhet både i fagmiljøer, blant politikere og i mediene. Dette arbeidet videreføres, og tidlig i 2017

bryter vi nok en barriere, for første gang i verden vil en luftambulanseselege behandle et hjerneslag utenfor sykehuset med blodproppopløsende medikamenter. Dette starter en ny æra i behandlingen av hjerneslag der mange flere pasienter vil få en bedre behandling og et bedre liv etter hjerneslaget. Med bakgrunn i de erfaringene vi har gjort utvides dette prosjektet til å dekke både den akutt syke eller skadde hjerne og det akutt syke hjertet. Vi har innledet samarbeid med internasjonalt ledende fagmiljø for å "bygge" framtidens legehelikoptertjeneste, gjennom Hjerter- og Hjerneprogrammet. Dette er et krevende og møysommelig arbeid der ledende medisinske eksperter og forskere forener krefter med ingeniører og teknikere for stadig å bringe mer avansert akuttmedisinsk behandling ut til pasientene.

Vår utdanningsaktivitet gjennomgår viktige oppdateringer, oppgraderinger og utvidelser. Omlegging av kursporteføljen til e-læring videreføres i 2017. Vi får nå e-PHTLS, e-AMLS, e-TAS og e-MDVPA. Første kull i masterutdanningen i prehospitalet avansert akuttmedisin går inn i sitt nest siste år og andre kull inn i sitt andre år. Videre vil tre til fire PhD-stipendiater disputere i 2017. Basert på avtalen med det nyopprettede Norwegian Competence Centre for Helicopter vil vi i 2017 utvikle simuleringsbasert læring der luftambulanseseleger får trene sammen med resten av besetningen. Camp Torpomoen videreføres og utvikles som trenings- og utviklingsarena for alt operativt personell.

Arbeidet med konvertering fra medlemsorganisasjon til ren ideell organisasjon som baserer inntektene på gaver fra befolkningen vil prege 2017 og vil sette oss på kartet på en ny måte. Arbeidet setter store krav til en tydelig merkevare, noe som preger alt vårt markeds- og kommunikasjonsarbeid. Alle våre kontaktflater med befolkningen og givere endres og utvikles i tråd med vår tydelige merkevare; å bringe avansert akuttmedisinsk behandling ut til pasienten.

Vårt pådriver- og samfunnskontaktarbeid intensiveres. To nye legehelikopterbasert bør etableres, den medisinske delen av luftambulansetjenesten bør underlegges like tydelige krav og standarder som den flyoperative, og forholdene må legges bedre til rette for å flytte stadig mer avansert akuttmedisinsk behandling ut til pasientene. Nasjonal og internasjonal synlighet og relasjonsbygging er en viktig del av dette arbeidet.

Vårt datterselskap, NLA AS, ble tildelt kontrakt for å operere alle 12 legehelikopterbasene i Statens Luftambulansetjeneste fra 1. juni 2018. Det er første gang i historien at en operatør skal drive samtlige legehelikopterbasert. For NLA AS er dette et stort og krevende løft, og for Stiftelsen betyr dette en unik posisjon for å intensivere vårt formålsarbeid. Implementeringen av kontrakten er i full gang.

2016 har vært preget av omfattende **organisasjonsutvikling**. Dette arbeidet videreføres i 2017 og vil inkludere en beslutning om hvor Stiftelsen Norsk Luftambulansetjeneste sitt hovedkontor skal lokaliseres i framtiden.

Styret og administrasjonen vil med dette takke våre givere og alle andre som støtter vårt arbeid for samarbeidet i året som har gått.

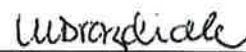
31. desember 2016
28. mars 2017

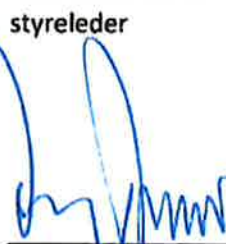
Knut Oscar Fleten
styreleder

Gro Merete Brækken
nestleder

Linda K. Drazdiak
styremedlem

Terje P. Iversen
styremedlem

Barbro Bir Hætta
styremedlem

Alf Einar Jakobsen
styremedlem

Olav Røise
styremedlem

Hilde Torvanger
styremedlem

Randi J. Buckley
styremedlem

Tom Hanssen
styremedlem

Hans Morten Lossius
generalsekretær